

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

11 ביולי 2010

ממשלת צרפת הורתה להפסיק את שידורי ערוץ אלאקצא של חמאס בשל תכני השנאה ועידוד הטרור. חמאס הגיבה בהתקפה נגד ממשלת צרפת בהציגה את הפסקת שידורי הערוץ כפגיעה בחופש הביטוי.

**حملة التضامن مع
قناة الأقصى الفضائية**

הקמפיין שעורך ערוץ אלאקצא נגד הגבלת שידוריו
ע"י צרפת (אתר ערוץ אלאקצא, 5 ביולי 2010)

כללי

1. ב-7 ביוני 2010, הורתה ממשלת צרפת לרשות השידור להפסיק את שידורי ערוץ אלאקצא, ערוץ הטלוויזיה של חמאס, העושה שימוש בלוייני חברת התקשורת הצרפתית Eutelsat, שבסיסה בפריס. על פי ברנרד ולרו, דובר משרד החוץ הצרפתי, ההוראה ניתנה לאחר שצרפת קיבלה אזהרה מנציבות האירופאית כי הערוץ מפר באופן חוזר ונשנה חוקים אירופיים ומשדר תכנים המסיתים לשנאה ואלימות על רקע דת או לאום בעיקר נגד ישראל והיהדות (סוכנות הידיעות הצרפתית, 7 ביוני).

2. **יוזכר כי בעבר נקטה ממשלת צרפת צעדים דומים נגד ערוץ אלאקצא של חמאס ונגד ערוץ אלמנאר של חזבאללה.** ברקע צעדים אלו עומדים ההסטה נגד ישראל (ולעיתים נגד העם היהודי) וההטפה לטרור המאפיינים את שידורי הערוצים הללו. ממשלת צרפת מעריכה כי תכני השנאה ועידוד הטרור **מחלחלים לקהילה המוסלמית הגדולה המתגוררת בשטחה ובמדינות נוספות באירופה.** לפיכך, להערכתנו, יש לראות את המהלך הנוכחי כמו גם את המהלכים הקודמים של ממשלת צרפת **גם בהקשר הפנים-צרפתי.**

3. חברת התקשורת הצרפתית Eutelsat, הודיעה שתענה לבקשת הנציבות האירופאית אבל עליה להתגבר על כמה בעיות טכניות וחזיות לפני שתוכל להסיר את שידורי הערוץ (Wall Street Journal, 10 ביוני, 2010). במקביל הודיעה החברה לערוץ אלאקצא על הפסקת שידוריו באמצעות לווני התקשורת של החברה בתוך כמה ימים. **בחמאס, זעמו על ההחלטה, שלטענתה תגרום לאיבוד מרבית קהל הצופים שלה. חמאס פתחה בקמפיין הסברה במהלכו קראה לשרי התקשורת וההסברה של מדינות ערב לפעול בנושא.** הנהלת הערוץ פרסמה הודעה **בה היא מטילה את האחריות להחלטה ולתוצאותיה על ממשלת צרפת וקוראת לה לחזור מההחלטה.**

4. **יוזכר כי ב-18 במרץ 2010 הכליל משרד האוצר של ארה"ב את ערוץ אלאקצא ברשימה השחורה של ארגונים הממנים טרור. הערוץ גם נמצא ברשימת ארגוני הטרור של האיחוד האירופאי.** יש לציין כי למרות ההגבלות המוטלות על שידורי הערוץ עדיין ניתן לקלוט את שידורי ערוץ אלאקצא באמצעות לוונינים אחרים (ערביים) ובאמצעות האינטרנט, דבר המפחית מאפקטיביות המהלך הצרפתי.

תגובות חברות לווני התקשורת להוראת ממשלת צרפת

5. **שידורי ערוץ אלאקצא משודרים באמצעות חברת Noorsat.** חברה זו עושה שימוש בלוויני חברת Eutelsat הצרפתית על מנת לשדר למדינות אירופה. יצוין כי לחברה הצרפתית אין חוזה ישיר עם ערוץ אלאקצא אלא עם חברת Noorsat המחכירה יכולות שידור לווני לערוצי תקשורת המכוונים לאירופה, צפון אפריקה והמזרח התיכון.

6. בעקבות הפנייה של ממשלת צרפת הודיעה חברת Eutelsat שתענה לבקשת הנציבות האירופאית אבל עליה להתגבר על כמה בעיות טכניות וחזיות לפני שתוכל להסיר את שידורי הערוץ (Wall Street Journal, 10 ביוני, 2010). ב-14 ביוני הודיעה חברת Noorsat למנהלי ערוץ אלאקצא על כוונתה להפסיק את שידורי הלוויין של התחנה תוך 48 שעות (ערוץ אלאקצא, 14 ביוני). הדבר יגרום לקשיים משמעותיים בקליטת הערוץ במדינות אירופה ויצמצם את קליטת ערוץ אלאקצא למדינות ערב.

7. אין זו הפעם הראשונה בה מקבלת חברת Eutelsat אזהרה מהנציבות האירופאית. בשנים 2008 ו-2009 הזהירה הנציבות את חברת לוויני התקשורת Eutelsat כי בהעניקה שירותי לוויין לערוץ אלאקצא היא עוברת על החוק הצרפתי האוסר על שידורי הסתה ושנאה. אולם בדיעבד מסתבר שאזהרה זו לא הובילה לשינוי בתוכן השידורים המשודרים באמצעות לווייני החברה (סוכנות הידיעות הצרפתית, 7 ביוני, 2010)¹. לפיכך יש לבחון האם ההוראה הנוכחית של הנציבות האירופאית וממשלת צרפת תקוים הלכה למעשה, ולאורך זמן. ניתן להניח כי חמאס תחפש דרכים לעקוף את המגבלות שהוטלו עליה.

8. בתגובה להודעת ממשלת צרפת הודיעה חברת Eutelsat כי היא תמיד עומדת בדרישות של הנציבות האירופאית. היא מסרה שבשנים 2008 ו-2009 כאשר דיווחה הנציבות לחברה על החלטתה לגבי שידורי אלאקצא התקשרה החברה עם הלקוח שלה Noorsat החברה המטפלת בשידורי ערוץ אלאקצא, ודרשה שערוץ אלאקצא יתאים עצמו לדרישות האיחוד האירופאי (סוכנות הידיעות הצרפתית, 7 ביוני). למותר לציין כי בתכנים של ערוץ אלאקצא הנגזרים מתפיסת העולם הקיצונית של חמאס לא חל שינוי מהותי.

תגובות חמאס

9. מחמד ת'ריא, סמנכ"ל ערוץ אלאקצא מסר כי חברת Noorsat עומדת להפסיק את שידורי הערוץ ב-17 ביוני. הוא הוסיף כי הסיבה להחלטה היא תוכן השידורים המסיתים לשנאה. הערוץ ביקש ארכה של יום אחד כדי שיוכל ליצור קשר עם עורכי דין ומשפטנים בינלאומיים בניסיון לבטל את רוע הגזרה. הוא ציין כי ההחלטה תגרום לערוץ שבו עובדים 400 איש לאבד כ-70% מצופי שכן שידורי הערוץ בלוויין Arabsat מגיעים רק לכ-30% מהצופים (סוכנות הידיעות הצרפתית, 15 ביוני).

10. הנהלת הערוץ פרסמה הודעה בה היא מטילה את האחריות להחלטה ולתוצאותיה על ממשלת צרפת וקוראת לה לחזור מההחלטה. בהודעה רשמית, שפרסמה הנהלת הערוץ, נאמר כי ההסבר היחיד להחלטה זו הינו לחץ של ישראל וארה"ב הרוצות לדכא את החופש הציבורי ואת חופש הביטוי. לדברי ההודעה ההחלטה לא עולה בקנה אחד עם החוק הבינלאומי לשידור ועיתונות (מען, 15 ביוני, 2010).

11. במקביל, יצאה חמאס בקמפיין תקשורתי נגד ההחלטה. ערוץ אלאקצא פתח גל שידורים פתוח במסגרתו שודרו תוכניות מיוחדות המוקדשות לנושא ובהן התראיינו אנשים שונים שגיבו את החלטת ממשלת צרפת. רשת התקשורת אלאקצא ארגנה הפגנה של עיתונאים מול מרכז התרבות הצרפתי בעזה. בהפגנה השתתפו אסמאעיל רצ'ואן, בכיר חמאס, חבר מועצת המנהלים של הערוץ וחאלד אלבטאש מהג'האד האסלאמי בפלסטין.

¹ ראו לקט: "טרור ותקשורת: שדורי ערוץ אלאקצא של חמאס הורדו מהלוויין האירופי EUROBIRD" (11 בינואר, 2009).

12. לשכת ההסברה של ממשל חמאס פרסמה הודעה בה נכתב כי היא רואה בהחלטה צעד נוסף בניסיון להשתיק את "ערוצי ההתנגדות, שחושפים את פשעי ישראל" ומביעה פליאה שההחלטה שננקטה ע"י צרפת שמתפארת בהיותה ערש הדמוקרטיה והחירויות. לשכת ההסברה קוראת למועצת שרי ההסברה הערביים לנקוט בצעדים שיבטיחו את זכויות ערוצי הלוויין הערביים ומוסרת כי היא תשלח למועצה העליונה לשידורי רדיו וטלוויזיה בצרפת מכתב ובו דרישה לחזור בה מהחלטה.

13. פעילים בחמאס גינו בחריפות את ההחלטה (ערוץ אלאקצא, רדיו אלאקצא, צפא, 15 ביוני, 2010):

א. **חזאם אלדעראוי**, מנהל הערוץ, קרא לצרפת לחזור בה מהחלטה הוא אמר כי **ינקטו פעולות רבות במטרה ללחוץ לביטול ההחלטה**. הוא מסר מכתב מחאה לנציג הקונסוליה הצרפתית בעזה שהבטיח להעבירו לקונסוליה הצרפתית בירושלים.

ב. **אסאמעיל רצ'ואן** חבר מועצת המנהלים של הערוץ, אמר כי **ההחלטה חושפת את טענות השקר הצרפתיות אודות חופש התקשורת** ומטרתה להדק את המצור על רצועת עזה. לדבריו ההחלטה מוכיחה שהמערכה הפכה למערכה הסברתית בעיקר וישראל מנסה להבאיש את ריחו של הערוץ באמצעות האשמות בהסתה ולאנטישמיות וטרור.

ג. **צלח אלברדאוויל**, בכיר חמאס אמר כי ההחלטה הצרפתית היא "עושקת וגזענית" **ומטרתה לכסות על "פשעי הכיבוש" נגד הפלסטינים** ולהשתיק את קול התקשורת החופשית של "ההתנגדות" שחושף "פשעים" אלו. לדבריו דיבוריה של צרפת אודות הדמוקרטיה הם זריית חול בעניין. הוא קרא לשרי ההסברה הערביים לתרגם לצעדים מעשיים את החלטתם הקודמת המתנגדת להחלטה הצרפתית.

ד. **יוסף אלמנאסי**, שר התקשורת בממשל חמאס אמר כי להחלטה אין כל הצדקה משפטית או מוסרית **והיא מהווה כניעה ללחצים אמריקאים וישראליים**. הוא קרא לשרי התקשורת וההסברה הערביים לנקוט עמדה נחרצת בנושא ולנקוט צעדים שיבטיחו את חופש הפעילות של מוסדות ההסברה הערביים.

נספח

פרטים אודות ערוץ אלאקצא ולויני התקשורת המעבירים את שידוריו

14. ערוץ אלאקצא של חמאס, הינו ערוץ הטלוויזיה החשוב ביותר של חמאס. הוא החל לשדר ברצועת עזה החל מ-9 בינואר 2006, לאחר ניצחון חמאס בבחירות למועצה המחוקקת. מאז ראשית שידוריו מהווה הערוץ כלי להטמעת מסרים של שנאה ו אלימות כלפי ישראל. בין היתר מרבה הערוץ לשדר תוכניות ילדים הגוללות הסתה קשה נגד ישראל העם היהודי ואף המערב.²

לוגו ערוץ אלאקצא

15. להלן דוגמאות למסרי שנאה אותם משדר ערוץ אלאקצא, העלולים להשפיע על קהילות ערביות/מוסלמיות המתגוררות בצרפת ובאירופה בכלל :

² ראו לקט: "תעשיית השנאה: חמאס ממשיכה להטמיע מסרים של שנאה ו אלימות כלפי ישראל בקרב ילדי רצועת עזה. זאת בניגוד מוחלט לדימוי המתון אותו היא מנסה לשוות לעצמה באמצעות "מתקפת החיוכים", המכוונת כלפי ארה"ב והמערב" 7 באוקטובר, 2009).

הסתה אנטישמית ששורשיה בפרוטוקולים של זקני ציון.

דרשה, שנשא זיאד אבו אלחאג', דרשן המזוהה עם חמאס, שהשתתף בעבר בוועידה בינלאומית בספרד למען דיאלוג דתי. בדרשה חוזר זיאד אבו אלחאג', על מיתוסים הלקוחים מה"פרוטוקולים של זקני ציון" וקורא להכחדת היהודים. הדרשה שודרה בערוץ אלאקצא ב-3 באפריל 2009 (באדיבות PMW)³

שידורי ילדים מלאי מסרי הסתה ושנאה

בתוכנית הילדים חלוצי המחר המשודרת בערוץ: דמותו של הדוב נצור אומרת: "אנו רוצים לטבוח בהם [ביהודים], כדי שיתלקו מאדמתנו, נכון?" (22 בספטמבר 2009 באדיבות Palestinian Media Watch)

16. הערוץ מסתייע לצורך הפצת שידוריו באירופה בחברת **Noorsat Global Satellite Communication Company**. זוהי חברה ספקית שירותי תקשורת לוויינית לעולם הערבי. החברה הוקמה בדצמבר 2004 כחברה פרטית לפיתוח והפעלת תשתית תקשורת לוויינית עבור העולם הערבי. **משרדי החברה נמצאים בבחריין ויש לה משרד בעמאן**. באוקטובר 2009 הודיעה החברה על חתימת הסכם רב שנים להחכרה של לווייני תקשורת עם Eutelsat מה שהרחיב משמעותית את יכולת פריסת השידורים של החברה.

³ ראו לקט: "תעשיית השנאה": ערוץ אלאקצא של חמאס ממשיך בהסתה אנטישמית בוטה. העושה שימוש בפרוטוקולים של זקני ציון" והקוראת להכחדת היהודים מעל פני האדמה. ספר שלל של חמאס, שנתפס במבצע "עופרת יצוקה" רוי גם הוא בהסתה אנטישמית" (21 באפריל, 2009).

לוגו החברה

17. עבור הפצת שידורי ערוץ אלאקצא ברחבי אירופה עושה Noorsat שימוש בלווייני התקשורת של תאגיד חברת Eutelsat בבעלות צרפתית שבסיסה בפריס. באמצעות לוויינים אלו מכסים שידורי הערוץ את מרכז ומערב אירופה שם מתגוררות קהילות ערביות גדולות, החשופות להסתה קשה של חמאס נגד ישראל והעם היהודי ולהטפה לטרור על בסיס האידיאולוגיה האסלאמית הקיצונית של חמאס.

לוגו התאגיד

18. כמו כן נעזר הערוץ בלווייני התקשורת הערביים והמצריים Arabsat ו-Nilesat. מלבד רצועת עזה נקלטים שידורי הערוץ ביהודה ושומרון בכל אירופה, צפון אפריקה והמזרח התיכון. השידורים ברחבי אירופה מתבצעים באמצעות לוויין Atlantic Bird 4A של חברת Eutelsat שהיא מפעילת לווייני תקשורת מובילה באירופה ואחת משלוש הספקיות המובילות בעולם כולו. אם תיושם ההחלטה הנוכחית של ממשל צרפת תפגע הצפייה בערוץ באירופה.